

Kammeradvokaten

31. MAJ 2013

J.nr.: 7506322 HS/MAB

E-mail: des@sum.dk
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse
Att.: Afdelingschef Dorthe Eberhardt Søndergaard
Holbergsgade 6
1057 København K

Virkning af lov om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet

Ministeren for sundhed og forebyggelse har den 28. maj 2013 fremsat lovforslag L227 om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (herefter "lovforslaget")

Ministeriet har anmodet mig om at vurdere, om de enkelte alment praktiserende læger efter lovens ikrafttræden vil være forpligtede til at overholde varslingsreglerne ved praksisophør i § 19 og § 20 i den gældende overenskomst mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Praktiserende Lægers Organisation (overenskomst af 3. juni 1991 som senest ændret ved aftale af 21. december 2010, herefter "overenskomsten").

I den anledning bemærker jeg følgende:

1. KONKLUSION

Overenskomsten og herunder de alment praktiserende lægers varslingspligter efter §§ 19 og 20 er gældende i regionernes opsigelsesperiode frem til den 1. september 2013 og vil efter lovforslagets vedtagelse også være gældende efter den 1. september 2013.

Det betyder, at den enkelte alment praktiserende læge vil handle i strid med overenskomsten og hermed den lovbestemte ordning, hvis vedkommende ophører med at drive praksis (nedlægger sin praksis) eller ikke kan besætte en ledig lægekapacitet i en klinik uden at iagttage et 6 måneders varsel over for regionen, jf. overenskomstens § 19 og § 20.

De enkelte alment praktiserende lægers og Praktiserende Lægers Organisations overtrædelse af overenskomsten skal fortsat sanktioneres efter overenskomstens bestemmelser, herunder om bod og udelukkelse fra at praktisere efter overenskomsten.

2. SAGENS OMSTÆNDIGHEDER

Den 3. maj 2013 opsagde Regionernes Lønnings- og Takstnævn overenskomsten til den 1. september 2013.

Den 28. maj 2013 fremsatte ministeren for sundhed og forebyggelse lovforslaget, som viderefører overenskomsten fra og med lovens ikrafttræden den 1. september 2013, jf. nedenfor punkt 3.2 om lovforslaget.

3. RETSGRUNDLAG

3.1 Overenskomsten

Af overenskomsten § 19 og § 20 om praksisophør fremgår følgende:

”Praksisophør, når praksis ikke overtages af en anden læge

§ 19. Såfremt en læge agter at ophøre med praksis, uden at der er udsigt til at praksis overtages af en anden læge, har lægen pligt til at varsle dette over for regionen 6 måneder før ophørsdatoen. 3 måneder inden den varslede ophørsdato skal lægen endeligt meddele regionen, om han/hun ophører. Lægen fremsender kopi til PLO.

Stk. 2. [...]”

”Praksisophør, i kompagniskab og delepraksis, når praksisdelen ikke overtages af en anden læge

§ 20. Hvis en læge i et kompagniskab ophører uden at overdrage sin praksisdelen til en ny læge, er hovedreglen at den ledige lægekapacitet overgår til den/de tilbageværende læge(r) som søger at få den ledige praksisdelen besat med en ny læge inden for en frist på et år. Senest efter et år skal den ledige praksisdelen overdrages til en læge, der tilmeldes denne overenskomst i overensstemmelse med reglerne i § 17 eller der skal være ansat en speciallæge i almen medicin i fast stilling i medfør af reglen i § 24, stk. 1. Fristen på et år regnes fra den dato, pr. hvilken en læge har meddelt praksisophør til regionen

Stk. 2. [...]”

Stk. 3. Hvis den/de tilbageværende læger ikke har udsigt til, at den ledige lægekapacitet kan besættes med en ny læge, har lægerne pligt til at varsle dette over for regionen med 6 måneders varsel. Varslet over for regionen afgives så snart en kompagnon over for sine kollegaer i praksis har meddelt, at han/hun agter at ophøre. Varslet kan også afgives på et senere tidspunkt, hvor den/de tilbageværende læger har afsøgt mulighederne for at få den ledige praksisdelen besat. Samtidig med 6 måneders varsel gives der besked om, hvor mange patienter praksis har mulighed for at fortsætte med at have tilmeldt. Hvis den ophørende læges kolleger ikke har mulighed for fortsat at have alle patienter tilmeldt, skal de med 3 måneders varsel give endelig meddelelse til regionen om dette. Samtidig gives afkald på den ledige lægekapacitet.

Stk. 4. [...]"

Af overenskomstens § 136 om opsigelse fremgår følgende:

”§ 136. Overenskomsten kan af begge parter opsiges med mindst 3 måneders varsel til ophør den 1. i en måned.

Stk. 2. [...]"

3.2 Lovforslag L 227

Af lovforslagets § 4 fremgår følgende:

”§ 4. Loven træder i kraft den 1. september 2013, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 1. Ministeren kan herunder fastsætte, at dele af § 1 træder i kraft på forskellige tidspunkter.

Stk. 3. § 2, nr. 4 og 5, og § 3 træder i kraft den 15. juli 2013.

Stk. 4. Indtil § 1 træder i kraft finder Overenskomst om almen praksis af 3. juni 1991, senest ændret ved aftale af 21. december 2010, fortsat anvendelse.

Stk. 5. [...]"

Af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 4 fremgår følgende:

”Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. september 2013.

Det følger af stk. 2, at ministeren bemyndiges til at fastsætte, hvornår bestemmelserne, fastsat i lovforslagets § 1, træder i kraft, og at ministeren kan fastsætte, at dele af § 1 træder i kraft på forskellige tidspunkter.

Ikrafttrædelsesbestemmelsen giver mulighed for, at parterne får god tid til at indgå en ny overenskomst, der tager højde for de nye reguleringsmæssige rammer. Ministeren vil anvende bemyndigelsen til at sætte hele § 1 i kraft senest den 1. september 2014.

[...]

Det foreslås i stk. 4, at de vilkår for lægehjælp i almen praksis, som i dag fremgår af Overenskomst om almen praksis, herunder de gældende honorarer med aftalte reguleringer, varsler og Profylakseaftalen, videreføres uændret, indtil loven i sin helhed træder i kraft. Forlængelsen af overenskomsten ved lov indebærer, at de rettigheder og pligter – såvel individuelle som kollektive – der følger af overenskomsten, er gældende i forlængelsesperioden, herunder overenskomstens bestemmelser om varsler ved praksisophør, jf. §§ 19 og 20 i overenskomsten [min fremhævelse].

[...]"

4. MIN VURDERING

Lægeforeningen har på sin hjemmeside www.laeger.dk under overskriften "Konsekvensen af frasigelsen af dit ydernummer" anført en række spørgsmål og svar, herunder følgende spørgsmål nr. 2:

"Skal afgivelse af ydernummer ikke varsles med 6 måneders varsel?"

Svar: Det er PLO's vurdering, som bakkes op af eksterne advokater, at de alment praktiserende læger ikke vil være forpligtet til at iagttage varslet på 6 måneder (jf. OK §§ 19 og 20) i den foreliggende situation, hvor overenskomsten er opsagt af regionerne til ophør pr. 1. september 2013. Den nøje koordinerede adfærd mellem regioner og minister, med opsigelse af overenskomst og samme dag præsentation af færdigt lovforslag, som viderefører overenskomsten, kan ikke føre til det resultat, at lægerne fratages muligheden for at reagere adækvat på regionernes beslutning om opsigelse af overenskomsten."

Jeg bemærker hertil, at et lovforslag vedtaget af folketinget får lovskraft, når det senest 30 dage efter den endelige vedtagelse stadfæstes af kongen, jf. grundlovens § 22.

Det betyder, at lovforslaget (L 227) får lovskraft - altså virkning efter sin ordlyd og i overensstemmelse med sædvanlige fortolkningsbidrag (herunder navnlig forarbejderne) - når det er vedtaget og stadfæstet.

Af lovforslagets § 4, stk. 4, (gengivet ovenfor under punkt 3.2) fremgår, at overenskomsten vil være gældende fra lovens ikrafttræden den 1. september 2013, og indtil lovens § 1 sættes i kraft af ministeren. Overenskomsten forlænges altså efter lovens ordlyd i sin helhed fra den 1. september 2013. De specielle bemærkninger i lovforslaget til § 4 (gengivet ovenfor under punkt 3.2) er i overensstemmelse hermed, idet det her anføres, at rettigheder og pligter i henhold til overenskomsten fortsat vil være gældende i forlængelsesperioden, herunder varslingsreglerne ved praksisophør i overenskomstens § 19 og § 20 (gengivet ovenfor under punkt 3.1).

Overenskomsten og herunder de alment praktiserende lægers varslingspligter efter §§ 19 og 20 er gældende i regionernes opsigelsesperiode frem til den 1. september 2013 og vil efter lovforslagets vedtagelse også være gældende efter den 1. september 2013.

Det betyder, at den enkelte alment praktiserende læge vil handle i strid med overenskomsten og hermed den lovbestemte ordning, hvis vedkommende ophører med at drive praksis (nedlægger sin praksis) eller ikke kan besætte en ledig lægekapacitet i en klinik uden at iagttage et 6 måneders varsel over for regionen, jf. overenskomstens § 19 og § 20.

De enkelte alment praktiserende lægers og Praktiserende Lægers Organisations overtrædelse af overenskomsten skal fortsat sanktioneres efter overenskomstens bestemmelser, herunder om bod og udelukkelse fra at praktisere efter overenskomsten.

Jeg bemærker i øvrigt, at Praktiserende Lægers Organisation i sit hørings svar af 24. maj 2013 til ministeriet med følgende bemærkning selv har foreslået, at overenskomsten forlænges ved lov:

”For at skabe ro og da RLTN har valgt at opsiges overenskomst om almen praksis pr. 1. september 2013, vil PLO foreslå at den eksisterende overenskomst forlænges ved lov i en 1-årig periode”.

Med venlig hilsen

Karsten Høgel-Sørensen
— Kammeradvokat